

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 162. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359269712/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

og Berlin, den indlod sig paa en Fremstilling af den tyske Universitetsdannelse og det nye Liv, som Pestalozzis Optræden havde meddelt Opdragelsen. Derefter gik den over til at meddele en Oversigt over den samtidige tyske Poesi, som for Franskmandene fik dobbelt Anskuelse ved de mange oversatte Digte og Drama-brudstykker, og Forfatterinden viger end ikke tilbage for at krone sit Værk med en Udsigt over den tyske Filosofis Udvikling fra Kant til Schelling.

De Forestillinger om Tyskernes Naivitet, Godlidenhed og Ligeformhed, der lige til Aaret 1870 var de herskende i Frankrig, skyldes Fru de Staëls Bog. Hun selv lærte det Folk, som under hele Trediveaarskrigen, ja endnu under Frederik den Stores Regering, havde bragt Europa til at drøne af Genlyden fra dets Vaabenbrag, at kende i et Tidsrum, hvor det netop i politisk og militær Henseende var svækket og fornædret, og sluttede deraf til Folkets fredelige og idylliske Stamme-Ejendommelighed. Det forekom hende som om Kakkelovnsvarmen, Øllet og Tobakken dannede et eget tungt og dumpt Luftlag om dette Folk, og hun søgte dets Styrke udelukkende i dets sædelige Alvor og aandelige Uafhængighed.

Hun bliver ikke træt af at lovprise de tyske Mænds Retsskaffenhed og Sanddrubed, og kun nu og da giver hun et Vink om deres jævnlige Mangel paa Finhed og Takt. Man føler, at deres Samtaler tit har trættet hende; men hun giver Selskabslivets og Sprogets Tilstand Skylden: Det er umuligt at udtrykke sig fyndigt i et Sprog, hvor Meningen oftest først bliver tydelig ved Sætningens Slutning, hvor derfor de Afbrydelser, der giver Samtalen Liv, næsten umuliggøres og hvor ovenikøbet Tankebraadden tit ikke lader sig opbevare til Sætningens sidste Ord. Det er, mener hun, naturligt, at mangen Samtale keder den Fremmede i et Selskab, hvor Tilhørerne er saa taalmodige og gør saa faa Fordringer; Ingen nærer her den Frygt for at trætte, der forhindrer Vidtløftigheder og Gentagelser. Selve den Vane, atter og atter at maatte gentage en nok saa ubetydelig og nok saa lang Titel gør endelig nødvendigvis Underholdningen slæbende og formel.

De tyske Kvinder skildrer hun med Varme, men ikke uden Lune paa følgende Maade:

De har en ganske særegen Tiltrækning, en rørende Klang i Stemmen, lyst Haar, en blændende Hudfarve; de er beskedne,